

Een efficiëntere bedrijfsvoering betekent minder jongvee aanhouden. Maar dat wil een veehouder graag onder de beste omstandigheden. De meningen lijken verdeeld over het buiten of binnen huisvesten van jonge kalveren. Wat is nu precies de beste huisvesting?

tekst **Annelies Debergh**

Comfort van veehouder vaak afgewogen tegenover het comfort van kalf

Kalf beter buiten of binnen?

Wanneer huisvesting aan bod komt, klinken zelden eensgezinde signalen over de jongste groep kalveren. De een lijkt voorstander van het buiten huisvesten van de jongste groep, de ander vindt juist binnen huisvesten beter. Uitgangspunt is het comfort van het kalf, maar ook dat van de veehouder komt om de hoek kijken.

'Het gaat er vaak om welk systeem bij de veehouder past.' Aan het woord is Alien van der Hem, marketing manager jongvee bij ForFarmers. 'Een voorkeur is er niet. Goed huisvesten kan zowel binnen als buiten. Het advies is om zo veel mogelijk te kijken naar het comfort van het kalf.'

Vocht vrij en uit de tocht

Volgens Van der Hem zijn de randvoorwaarden bepalend of juist binnen dan wel buiten een succes wordt voor de opfok in de eerste maanden. 'Een kalf op de tocht bijvoorbeeld, dat werkt niet. Een kalf

moet droog liggen, uit de wind of tocht staan, voldoende beschikken over voer en melk en een dik pak stro hebben om in te liggen.' Die basisprincipes gelden zowel binnen als buiten. 'Binnen huisvesten oogt vaak wel mooier, het ziet er wat netter uit omdat alles droog zit onder dak. Veehouders hebben bij binnenhuisvesting vaak ook iets meer aandacht voor de jongste groep; de diercontrole ligt gemiddeld genomen iets hoger.'

Of de dieren nu binnen of buiten zitten, het voerschema is vrijwel gelijkaardig. Maar wat met koude en winterse dagen? Bij buitenhuisvesting verliezen kalveren meer warmte en daar moet een veehouder rekening mee houden. 'In de winter kunnen de jongste kalveren beter een bodywarmer aan. Voor oudere kalveren ligt het voerverbruik doorgaans iets hoger bij lagere temperaturen.'

Dat laatste beaamt ook Anna Kikkers, kalverspecialist bij Alpuro Breeding. 'Het is verstandig om nuchtere kalveren in kal-

verhuten in de winter of bij koude temperaturen een kalverdekje om te doen. In de eerste weken produceren de kalfjes amper warmte en door zo'n kalverdekje kunnen ze dat kleine beetje warmte beter voor zichzelf gebruiken. Na de eerste twee weken gaat het doorgaans prima zonder kalverdekje.'

Anna Kikkers deelt de mening dat niet zozeer binnen of buiten huisvesten een rol speelt. 'Als het klimaat goed is, dan kunnen beide prima. Het is niet zozeer een kwestie van voor of tegen. Het gaat erom dat de huisvesting klopt. In een stal waar de ventilatie niet klopt of in kalverhuten die in de tocht staan, krijg je nooit goede resultaten voor groei.'

Bij binnenhuisvesting komt een gesloten kalverafdeling in combinatie met mechanische ventilatie steeds vaker voor. 'Met natuurlijke ventilatie is het klimaat vaak moeilijker te regelen. Mechanische ventilatie helpt om zonder tocht toch voor voldoende luchtverversing te zorgen. Maar

ook bij mechanisch geventileerde kalverafdelingen is het belangrijk om de luchtstroom goed te controleren.'

Low-budgetoplossingen

In de huidige economische context is het volgens Kathleen Storme van Inagro vooral zaak om te zoeken naar low-budgetoplossingen om de huisvesting van de jongste groep te verbeteren. 'De jongveehuisvesting is veelal maatwerk. Wat past er binnen het bedrijf en wat past bij de veehouder?' Ze gaat daarbij uit van de bestaande gebouwen en ook looplijnen neemt Kathleen Storme in rekening. 'Een basisregel is dat jongvee onder zes maanden gescheiden wordt van ouder vee en dat de luchtstromen voor beide groepen bij voorkeur van elkaar gescheiden zijn.' Zeker voor de eerste maand houdt ze beide opties – binnen en buiten – in beeld. 'Wat diergezondheid betreft is huisvesting buiten zeer goed. Naar arbeidscomfort van de veehouder is het buiten werken een ander verhaal.' Veel hangt daar af van de inrichting, zo klinkt het. Waar zijn de hutten geplaatst en zitten ze onder een afdak of niet? 'Voor de kalveren is buiten huisvesten zeker een zeer goede oplossing, maar het vergt toch extra arbeid. Wanneer kalveren in groepshutten terecht-

komen is dat nog veel meer het geval.' Vanwege het hele arbeidsvraagstuk dat met de groei van de bedrijven alsmoer moeilijker wordt, geeft Inagro in de praktijk toch de voorkeur aan binnen huisvesten. 'Een aantal kalverhutten is vaak wel handig om kalfpieken op te vangen of om bepaalde kalveren af te zonderen.' Eenlingboxen adviseert Kathleen Storme in compartimenten met mechanische ventilatie onder te brengen, bij voorkeur met de mogelijkheid om een afdeling even leeg te kunnen laten staan en verkoopkalveren apart te zetten. Na die tijd is een ruime strobox voldoende. 'Jonge kalveren hebben nog heel erg de behoefte om een nest te creëren. Veel stro en bij voorkeur langwerpige, diepe stroboxen helpen het kalf om voldoende lichaamswarmte te houden.'

Buiten onder afdak

Overtuigd voorstander van buiten huisvesten van kalveren is Gerrit Aanstoot, internationaal dealer manager bij Holm en Laue. 'In de praktijk zie je nog heel vaak fouten in de kalverhuisvesting.' Ook met kalverhutten, geeft Aanstoot aan. 'Soms ligt er niet eens stro in de uitloop of staan de iglo's verkeerd of onoverdekt geplaatst, naast de melkveestal bijvoorbeeld,

of ze staan in de tocht. Als een kalf nat wordt, dan groeit het niet. Het probleem is niet zozeer de temperatuur, daar kan een kalf prima mee omgaan. Een kalf kan geboren worden in de wildernis en kan in principe elke temperatuur aan. Maar een kalf heeft wel last met vocht en een hoge ammoniakdruk. Vaak zit daar het probleem.'

Een juiste positionering van de kalverhutten is essentieel, benadrukt Aanstoot. Voor de kou kan eventueel een goed kalverdekje helpen. 'Kies dan wel voor een kalverdekje dat water afstoot en transpiratievocht afvoert. Een goed dekje kan tot 5,3 kg extra groei opleveren in de eerste twaalf weken.'

Door de hutten onder een laag afdak onder te brengen, wordt het gemak voor de boer verhoogd. 'Met goed ingerichte kalverhutten ben je ook erg flexibel en kun je arbeid uitsparen', zegt Aanstoot. Kalverhutten leveren volgens hem meerdere voordelen. 'Je hebt lagere bouwkosten en gezondere kalveren. Dat is dubbele winst.' Aanstoot geeft aan dat kalveren in de buitenlucht betere weerstand opbouwen. 'In tegenstelling tot binnenhuisvesting is de ammoniakdruk in de buitenlucht nihil. Voor de gezondheid van het kalf is de natuurlijke buitenlucht het beste.'

